

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/56/2014
Identifikačné číslo spisu:	5412010053
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Krajčovič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:5412010053.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Libora Duľu a sudcov JUDr. Petra Krajčoviča a JUDr. Reného Štepánika v trestnej veci proti obvinenému Q. I. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1, písm. d/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., na neverejnom zasadnutí 16. decembra 2014 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo 17. decembra 2013, sp. zn. 1 To 111/2013, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Q. I. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Žiline podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obvineného Q. I. a prokurátora ako nedôvodné.

V odvolacom konaní bol napadnutý rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín z 19. júla 2013, sp. zn. 9 T 26/2012.

Naposledy označeným rozsudkom bol obžalovaný Q. I. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistený deň si nezisteným spôsobom zaobstaral umelohmotnú striekačku so zataveným špicom, v ktorej sa nachádzal biely kryštalický prášok v objeme 1,3 ml, o hmotnosti 980 mg, ktorý obsahoval 78,8 % metamfetarínu (772 mg), ktorý je v zmysle zákona č. 139/1998 Z.z. zaradený v II. skupine psychotropných látok, čo zodpovedá 13 obvykle jednorazovým dávkam, a následne s touto striekačkou disponoval až do dňa 10.10.2009, kedy asi o 04.10 hod. bola injekčná striekačka s týmto obsahom nájdená a zaistená policajtmi OR PZ Dolný Kubín pri prehliadke motorového vozidla zn. Peugeot 307 SW, ev. č. M., ktoré viedol obžalovaný a ktoré policajti zastavili v Dolnom Kubíne, na ceste č. 1/70 medzi kruhovým objazdom a svetelnou križovatkou, pričom obžalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín, sp.zn. 2T/182/2003, zo dňa 9.3.2005, právoplatným 2.8.2005, uznaný

vinným zo spáchania trestného činu podľa § 187 ods. 1 písm. b), d) zákona č. 140/1961 Zb. v znení platnom do 9.3.2005.

Za to okresný súd obžalovanému podľa § 172 ods. 2 Tr. zák., v spojení s § 38 ods. 2, ods. 7 Tr. zák., za použitia § 42 ods. 1 Tr. zák. a § 41 ods. 2 Tr. zák. uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 13 rokov, na výkon ktorého obžalovaného podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. obžalovanému uložil ochranný dohľad vo výmere 2 roky.

Zároveň podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. okresný súd zrušil výroky o trestoch uložených obžalovanému rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín, sp.zn. 9T/34/2012 zo 17.1.2013, vrátane výroku o treste uloženom obžalovanému rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 3To/38/2013 z 23.5.2013; rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín, sp.zn. 9T/15/2011 z 24.11.2011 a trestným rozkazom Okresného súdu Dolný Kubín, sp.zn. 2T/21/2011 zo 7.9.2011, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky o trestoch obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie obvinený písomným podaním obhajcu, doručeným okresnému súdu 14. júna 2014.

Ako právne dôvody dovolania označil dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. g/ a písm. i/ Tr. por.

Vecne (§374 ods. 1 Tr. por.) tieto dôvody dovolateľ vymedzil v podobe uvedenej v nasledujúcej časti odôvodnenia, ktorá sa aj s dovolacími námietkami vysporiadáva.

Prokurátor navrhol dovolanie ako nedôvodné odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že nie je dôvod na odmietnutie dovolania z formálnych dôvodov (§ 382 písm. a/, b/, d/ až f/ Tr. por.). Zároveň však zistil, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Tr. por.

K dôvodom dovolania uvedených v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Prvú z okolností, ktorú dovolateľ podraduje pod vyššie uvedený dovolací dôvod, vo svojom podaní prezentuje nasledovne:

„Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uvedenému v ust. § 371 ods. 1 písm. i) TP v prvom rade uvádzam, že je nesprávna aplikácia objektívneho prístupu vo vzťahu k určeniu obvykle jednorazovej dávky. Takéto kvantitatívne určenie - t.j. aký objem omamnej, resp. psychotropnej látky u jej konzumentov všeobecne postačuje na výrobu (prípravu) jednorazovej dávky - považujem za nesprávne a rozporné s TZ ako aj ustálenou judikatúrou.

Takýto názor je totiž v priamom rozpore s ust. § 135 TZ, resp. 171 TZ, nakoľko jednorazová dávka na použitie nie je dávkou konštantnou, ale individuálne sa meniacou v závislosti od jedinca (konzumenta), najmä s prihliadnutím na stav jeho fyzickej a psychickej dispozície a závislosti.

Pre rozhodnutie o naplnení znaku „obvykle jednorazová dávka“ je tak potrebné vychádzať z miery závislosti konkrétneho páchatel'a a druhu drogy, nakoľko slovenská právna úprava skutočne neumožňuje stanoviť paušálne množstvo omamnej a psychotropnej látky ako obvykle jednorazovú dávku na použitie všeobecne, preto je potrebné v konkrétnom prípade stanoviť množstvo takejto dávky individuálne.“

Túto základnú tézu potom dovolateľ rozvíja z hľadiska potreby určiť počet obvykle jednorazových dávok v rozsahu u neho zaistenej psychotropnej látky, a to nie podľa správy Národného monitorovacieho centra pre drogy, ale podľa znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria, ktorý by zohľadnil jeho individuálne dispozície (vzhľadom aj na dlhodobé užívanie drogy

obvineným). Predovšetkým mal však súd vychádzať z výpovede obvineného. Zaistené množstvo pervitínu by mu postačovalo na tri až päť dávok (teda nie 13 dávok).

Uplatnená dovolacia námietka nie je dôvodná.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Rozsudok okresného súdu konštatuje, že látka zaistená u obvineného zodpovedá 13 obvykle jednorazovým dávkam drogy (psychotropnej látky).

Toto skutkové zistenie je podstatné pre posúdenie kritérií § 135 ods. 2 Tr. zák., podľa ktorého prechovávaním omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora pre vlastnú potrebu vo väčšom rozsahu sa rozumie mať neoprávnene v držbe po akúkoľvek dobu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor v množstve, ktoré zodpovedá najviac desaťnásobku obvykle jednorazovej dávky na použitie, a to pre osobnú spotrebu. To je potom určujúce pre alternatívu použitia ustanovenia § 171 ods. 2, alebo stanovenia § 172 Tr. zák.

V dovolacom konaní nie je možné skúmať dôkazné úvahy, ktorými súd dospel ku skutkovým zisteniam (počtu obvykle jednorazových dávok drogy zaistenej u obvineného), nakoľko nemožno skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku.

Dovolací súd však môže definovať pojem „obvykle jednorazová dávka na použitie“, uvedený v § 135 ods. 1 a ods. 2 Tr. zák.

Vychádza pri tom z princípu rovnakého zákonného prístupu ku ktorémukoľvek páchatelovi, ktorý omamnú alebo psychotropnú látku prechováva, bez ohľadu na jeho individuálne fyzické dispozície alebo vyššiu odolnosť, získanú užívaním drogy.

Rezistencia získaná predchádzajúcou opakovanou aplikáciou omamnej alebo psychotropnej látky nemôže byť dôvodom na priaznivejšiu právnu kvalifikáciu (§ 171 namiesto § 172 Tr. zák., resp. § 171 ods. 1 namiesto § 171 ods. 2 Tr. zák.). Taký prístup by popieral zmysel a zameranie dotknutej trestnoprávnej úpravy, ktorá má prechovávaniu a iným formám disponovania s drogou (a sprostredkovanie jej konzumácii) zabrániť.

„Obvykle jednorazovou dávkou na použitie“ v zmysle § 135 ods. 1 a ods. 2 Tr. zák. sa rozumie dávka omamnej alebo psychotropnej látky, ktorá sa bežne (u väčšiny užívateľov) konzumuje pri jednom použití a takto vyjadruje konzumný priemer.

Ak sa omamná alebo psychotropná látka v takomto dávkovaní nepredáva, je potom potrebné posúdiť, aký počet obvykle jednorazových dávok na použitie sa v zaistenom materiáli nachádza, a to či už podľa kritéria obsahového množstva účinnej látky, alebo podľa celkového množstevného (hmotnostného, objemového) kritéria.

Súd v tomto prípade určil obvykle jednorazovú dávku podľa priemerného konzumenta (bez subjektívnych hľadísk), teda v zmysle vyššie zadefinovaných kritérií.

V súvislosti s tým použil objemové kvantifikačné kritérium (ktoré vyznelo pre obvineného priaznivejšie, než určenie počtu obvykle jednorazových dávok na použitie podľa množstva metamfetamínu v zaistenej látke, na základe ktorej metodiky bol podaný znalecký posudok KEÚ).

Táto konštatácia nič nemení na už uvedenom zistení dotknutej skutkovej okolnosti vo výroku rozsudku okresného súdu (13 obvykle jednorazových dávok na použitie prechovávanej drogy), ktorú dovolací súd neskúma.

V súvislosti s tým je použitie právnej kvalifikácie podľa § 172 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. pri zohľadnení ust. § 135 ods. 2 Tr. zák. správne a dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nie je splnený.

Ďalšia dovolacia námietka je prezentovaná nasledovne:

„Druhým zásadným pochybením spadajúcim pod dovolací dôvod uvedený v ust. § 371 ods. 1 písm. i) TP je potom záver krajského súdu, že skutok, za ktorý som bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 2T/182/2003 zo dňa 09.03.2005 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline, sp. zn.: 1 To/177/2005 zo dňa 02.08.2005, je možné kvalifikovať podľa ust. 172 ods. 1 písm. d, písm. d) TZ.

S takýmto názorom nemôžem jednoznačne súhlasiť, nakoľko toto predchádzajúce odsúdenie nespĺňa podmienku odsúdenia za „taký čin“, ako je to uvedené v § 172 ods. 2 písm. a) TZ.

Podľa ust. § 172 ods. 2 TZ odňatím slobody na 10 (desať) rokov až 15 (pätnásť) rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a už hol za taký čin odsúdený.

Z hľadiska objektívnej stránky sa pri ust. § 172 ods. 1 TZ vyžaduje, aby páchatel neoprávnene konal niektorým zo spôsobov uvedených v tomto odseku. To znamená, že sa postihuje neoprávnená držba omamnej alebo psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora a nakladanie s nimi vo všetkých formách uvedených v odseku 1 písm. a) až d), ale nie pre vlastnú potrebu, a to bez ohľadu na konkrétne množstvo tejto látky. Rozhodujúce bude preukázanie okolností, že páchatel mal túto látku v držbe, prípadne s ňou nakladal uvedeným spôsobom, a to na účely jej predaja alebo distribúcie ďalším osobám, teda nie pre vlastnú potrebu.

Ako je však zrejmé z rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín z 09.03.2005, sp. zn. 2T 182/03 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline z 02.08.2005, sp. zn.: 1To 177/05, ja som bol odsúdený za to, že som si pre seba zadovážil a prechovával omamnú látku (ust. § 187 ods. 1 písm. b), d) zákona č. 140/1961 Zb., Trestný zákon v znení účinnom do 31.12.2005). To znamená, že ja som v minulosti nebol odsúdený za tzv. dílerstvo.

V súčasnej právnej úprave sú však páchatelia prechováajúci omamné látky pre vlastnú potrebu postihovaní podľa § 171 TZ, a pokiaľ tak konajú nie pre vlastnú potrebu (popr. vo väčšom množstve) podľa ustanovenia § 172 TZ. Aj keď uvedené trestné činy majú spoločný názov "Nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi", ide - práve s ohľadom na naznačené odlišnosti - o rozdielne trestné činy (prečin a zločin).

Nie je preto pravdou, že trestný čin, za ktorý som bol v minulosti odsúdený, by zodpovedal trestnému činu podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) TZ, pretože v minulosti som nebol odsúdený tzv. dílerstvo, pričom nie je ani podstatné, v akom množstve mi bola v tom čase omamná látka (pervitín) zaistená. Podstatné by bolo iba to, keby som bol odsúdený za poskytnutie drogy inej osobe, za čo som však odsúdený nebol.“

Ani táto námietka nie je dôvodná.

Predchádzajúca i terajšia právna úprava rozlišovala dva druhy drogového deliktu.

Miernejší delikt spočíva v prechovávaní (v držbe) omamnej alebo psychotropnej látky pre osobnú spotrebu (pre vlastnú potrebu), najviac však v legálne definovanom množstve.

Podľa Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 išlo o trestný čin podľa § 186 Tr. zák., legálna definícia maximálneho množstva drogy zodpovedajúceho tejto kvalifikácii je uvedená v § 89 ods. 12 vyššie uvedeného zákona (najviac obvykle jednorazová dávka na použitie).

Podľa Trestného zákona v znení účinnom od 1. januára 2006 ide o prečin podľa § 171 Tr. zák., množstvo drogy pre hranicu jeho kvalifikačnej prípustnosti je uvedené v § 135 Tr. zák. (3, resp. 10 násobok obvykle jednorazovej dávky na použitie).

Prísnejšie trestný režim potom zodpovedá prechováaniu omamnej alebo psychotropnej látky v menšom než legálne definovanom množstve na iný účel než osobnú spotrebu, rovnako prechováaniu takej látky vo väčšom než legálne definovanom množstve, a to či už na osobnú spotrebu alebo na iný účel, a tiež inej forme disponovania s drogou (teda inej forme než prechovávanie, aktuálne vymenovanej v § 172 ods. 1 písm. a) až c) Tr. zák.).

Ide o ustanovenie § 187 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005 a ust. § 172 Tr. zák. v znení účinnom od 1. januára 2006.

Od toho sa odvíja i riešenie pertraktovanej otázky.

Ak obvinený v predchádzajúcom prípade prechovával psychotropnú látku vo väčšom množstve, než je zákonné maximum pre miernejšiu právnu kvalifikáciu (§ 186 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005), a teda bolo jeho konanie, bez ohľadu na danosť alebo absenciu osobnospotrebného účelu držby, kvalifikované podľa § 187 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005 (rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubík z 9. marca 2005), zodpovedá táto kvalifikácia v právnom režime súčasne účinného Trestného zákona kvalifikácii podľa § 172 Tr. zák. (teda znaku uvedenému v ods.1 písm. d/ tohto ustanovenia), a nie kvalifikácii podľa § 171 Tr. zák.

Bolo teda aplikačne správne použiť znak uvedený v § 172 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. (skoršie odsúdenie za „taký“ čin) ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššie trestnej sadzby.

Uvedené platí bez ohľadu na vedomosť páchateľa o obsahu právnej úpravy Trestného zákona, ktorá sa de lege predpokladá, resp. neznalosť zákona v tomto prípade neospravedľuje (išlo by o irelevantný právny omyl). Dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. teda nie je splnený.

Poslednou uplatnenou dovolacou námietskou je námietka nezákonnosti získania usvedčujúceho dôkazu - injekčnej striekačky obsahujúcej pervitín, ktorú dovolateľ odôvodňuje bezdôvodnosťou vykonania služobného zákroku, spojeného so zastavením vozidla (ktoré zasahujúci policajti vysvetlili spáchaním dopravného priestupku vodiča), keďže chýba dokumentácia o spôsobe riešenia priestupku. Od toho potom dovolateľ odvíja nezákonnosť prehliadky vozidla a teda i procesného zabezpečenia injekčnej striekačky s psychotropnou látkou.

Táto dovolacia námietka, uplatnená podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. (rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom), rovnako nie je dôvodná.

Spochybnenie postupu príslušníkov Policajného zboru úradným nedoriešením priestupku (nesvietenie zadného svetla na vozidle) nie je v nastalej situácii (náleze drogy vo vozidle) dôvodné. Na mieste spáchania trestného činu sa totiž vykonávali trestnoprocesné úkony, ktoré mali pred priestupkovým konaním prednosť a závažnosť priestupkového deliktu je oproti prejednávánemu obzvlášť závažnému zločinu zanedbateľné.

Neplatí pritom, že musí byť dokázané, že príslušníci polície konali (oproti ich svedeckým výpovediam) svojvoľne, teda bez nimi uvádzaného dôvodu na zastavenie vozidla. Úradný postup štátneho orgánu pri výkone jeho právomoci sa považuje za súladný so zákonom, kým nie je dokázaný opak - ide o rovnaký princíp ako pri dokazovaní spáchania trestného činu, teda pri prezumpcii neviny páchateľa. Vo vzťahu k páchateľovi pritom otázka postupu pri získaní dôkazu nie je otázkou viny (spáchania trestného činu), neplatí teda predpoklad, že dôkaz bol získaný nezákonne.

Ak teda konajúci policajti zbadali po vystúpení spolujazdca z vozidla v úložnom priestore jeho sedadla striekačku s bielym práškom, oprávnené (čo dokázal priebeh trestného stíhania) sa domnievali, že môže ísť o nález drogy, a teda bolo povinnosťou policajtov konať v smere spracovania svojich zistení.

Mohli pri tom vo vzťahu k injekčnej striekačke postupovať podľa § 21 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, ale aj sami prehľadať vozidlo podľa § 23 ods. 2 písm. a/ zákona o PZ (podozrenie zo spáchania trestného činu v súvislosti s dopravným

prostriedkom) a vo vzťahu k eventúalnym aj ďalším nájdeným veciam súvisiacim s trestnou činnosťou potom (spoločne s injekčnou striekačkou) postupovať (ako už bolo uvedené) podľa § 21 ods. 1 a 2 zákona o PZ, na čo nadväzuje postup podľa § 92 Trestného poriadku a následne podľa § 199, § 206 a ďalších nadväzujúcich ustanovení Trestného poriadku. Nešlo totiž o predchádzajúcu, dostatočne určitú informáciu o konkrétnom trestnom čine, čo by si už primárne vyžadovalo trestnoprocesný postup (k tejto problematike pozri aj R 47/2013).

Nepochybili potom príslušníci Policajného zboru, keď namiesto vyššie uvedeného postupu priamo privolali policajta činného podľa Trestného poriadku. Tento mohol injekčnú striekačku prevziať podľa § 92 Tr. por., keďže na tento účel nebolo potrebné vozidlo prehľadávať. Ak vykonal navyše aj prehliadku vozidla v zmysle § 101 Tr. por., nepotreboval na túto prehliadku predbežný súhlas prokurátora ani vydanie príkazu na prehliadku, nakoľko išlo o osobu pristihnutú pri trestnom čine (§ 101 ods. 3 Tr. por.).

Ide teda o legálne získaný a vykonaný dôkaz a dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. nie je splnený.

Na základe uvedeného bolo dovolanie odmietnuté ako zrejme nedôvodné v zmysle § 382 písm. c/ Tr. por.

Poučenie:

Proti tomu rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.